

Kaitseministeerium

Eesti Sõjamuuseum

Pöördume teie poole, et leida toetust Jüri Vilmsi elu kajastavale dokumentaalfilmile tööpealkirjaga „Pühad säilmed“.

Jüri Vilms kui üks Eesti Vabariigi arhitekte väärib tema mälestuse põhjalikku jäädvustamist.

Idee teha Jüri Vilmsist dokumentaalfilm on ammine. Alguse sai see 2008. aastal, mil tegime Eesti Televisioonis telelavastuse „Oma Maapäev“. Siis sai mõeldud, et Vilmsi mälestus tuleks paremini jäädvustada.

Võttes aluseks Jüri Vilmsi saatust, eriti aga tema elu lõppu varjutava salapära, tegin varsti pärast seda Eesti Filmiinstituudile taotluse dokumentaalfilmiks, mis sisaldas ka ettepanekut Vilmsi ekshumatsiooniks. Tol korral jäeti taotlus rahuldamata ning ekshumatsiooni plaani peeti pehmelt öeldes hullumeelseks.

Varsti pärast seda tulid avalikuks uued andmed Vilmsi võimaliku hukkamise kohta, mille avaldas ajakirjanik Pekka Erelt oma 2008. aastal avaldatud artiklis „Kas Jüri Vilmsi hukkasid rootslased?“

<https://ekspress.delfi.ee/artikkel/27674901/kas-juri-vilmsi-hukkasid-rootslased>

Kirjutis andis veelgi kinnitust, et tõenäoliselt ei surnud Vilms Töölö Suhkruvabriku hoovil, nagu sel ajal üldiselt arvati ja et sellisel juhul pole Pilitverre maetud säilmed Vilmsi omad.

Kuid juba palju varem on selle kohta avaldanud kahtlusi nii enim Vilmsi saatust uurinud professor Seppo Zetterberg (oma raamatus „Jüri Vilmsi surm“) kui ka kirjanik Jaan Kross.

Sel suvel tegi ettepaneku Vilmsi haua avamiseks Eesti Muinsuskaitse Selts.

<https://muinsuskaitse.ee/2024/06/19/eesti-muinsuskaitse-selts-on-alustanud-korjandust-juri-vilmsi-matuse-autentsuse-selgitamiseks/>

Ikka sellesama põhjendusega, et Eesti riik ja rahvas peaksid teadma, kes tegelikult puhkab Pilitveres uhke hauatähise all.

Kaevamisi oli plaanis alustada läinud augustis, kuid EMS soov pörkus kohaliku kogukonna ning kirikukoguduse aktiivsele vastuseisule. Põhjendusteks toodi, et kogukond on haua eest hoolt kandnud ja see asub omavalitsuse maal.

Meil oli EMS-iga kokkulepe, et kui ekshumatsioon toimub, saame selle üles filmida dokumentaalfilmi jaoks.

Hetkel ollakse ootel ning püütakse Vilmsi hauale saada sõjahaua staatust.

Ootame ka meie, filmitegijad. Kui luba saadakse ja kaevamisi alustatakse, peame olema valmis koheselt reageerima ja filmimist alustama.

Seega otsime toetust filmiprojekti esimese faasi (ekshumatsiooni videodokumenteeringimine) jaoks, et suuta vajadusel kiiresti reageerida.

Edasi liigume dokumentaalfilmi tootmisega tavamoel - taotleme tootmistoetust Eesti Filmiinstituudilt ja Kultuurkapitalilt.

Ekshumatsioon on ainult väike osa suurest Vilmsi elule keskendunud filmist. Jüri Vilms väärrib filmi igal juhul, ka siis, kui seal ei õnnestu välja tuua uut infot.

Ent kahtlemata oleks Vilmsi säilmete tuvastamine filmi vaatenurgast äärmiselt vajalik detail.

Seetõttu palume Kaitseministeerium kaaluda Jüri Vilmsi dokumentaalfilmi tööpealkirjaga „Pühad säilmed“ (kirjeldus lisatud) esimese tööetapi toetamist summas 6000 €. Tekkivate kulude kohta on samuti lisatud dokument.

Dokumentaalfilmi „Pühad säilmed“ meeskond:

Autor-režissöör Gerda Kordemets

Operaator Kristjan-Jaak Nuudi

Produtsent Pillerin Pihelgas

Tootja Re-Marketed Gods OÜ

Kaastootmiseks oleme teinud ettepaneku suurte kogemustega dokumentaalfilmide tootjale F-Seitse.

Lugupidamisega,

Gerda Kordemets

Re-Marketed Gods OÜ